

Quicksan ecologie

Groot-Ammers, Standerdmolen

Datum	21-01-2022
Auteur	[REDACTED]
Opdrachtgever	Gemeente Molenlanden
Rapport code	QS21068v2
Wijze van citeren	Breur, T.D. 2021. Quicksan flora & fauna. Groot-Ammers, Standerdmolen. Rapportcode: QS21068v2. Breur Ecologie & Onderzoek. Dordrecht

Breur Ecologie & Onderzoek
Schipbeekstraat 74
3313AR Dordrecht

Disclaimer

Op alle tekst, foto's en afbeeldingen in dit rapport berust – tenzij anders vermeld – het auteursrecht van Breur Ecologie & Onderzoek. Deze rapportage, inclusief eventuele bijlage(s), is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Verstrekking aan en gebruik door anderen dan de geadresseerde is zonder toestemming niet toegestaan. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Breur Ecologie & Onderzoek kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele schade als gevolg van een onjuiste of onvolledige weergave van de gegevens in dit rapport.

Copyright © Breur Ecologie & Onderzoek 2022.

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
1 Aanleiding.....	4
2 Doel.....	4
3 Werkwijze.....	4
4 Wettelijk kader beschermde soorten.....	5
4.1 Beschermde soorten.....	5
4.2 Beschermde gebieden.....	6
4.3 Beschermde houtopstanden.....	6
4.4 Zorgplicht.....	6
5 Plangebied & ontwikkeling.....	7
5.1 Huidige situatie.....	7
5.2 Geplande ontwikkeling.....	7
5.3 Toekomstige situatie.....	7
5.4 Planning.....	7
6 Beschermde gebieden.....	9
6.1 Wet natuurbescherming.....	9
6.2 Omgevingsverordening.....	9
7 Beschermde soorten.....	11
7.1 Planten.....	11
7.2 Vogels.....	11
7.3 Grondgebonden zoogdieren.....	12
7.4 Vleermuizen.....	12
7.5 Amfibieën en vissen.....	12
7.6 Overige soorten.....	13
8 Conclusie & aanbevelingen.....	14
8.1 Conclusies.....	14
8.2 Aanbevelingen.....	14
Bronvermelding.....	15

Samenvatting

Breur Ecologie & Onderzoek heeft in opdracht van Gemeente Molenlanden een quickscan ecologie uitgevoerd op een locatie aan de Standerdmolen te Groot-Ammers. De aanleiding voor dit onderzoek betreft de ontwikkeling van een schoolgebouw (met bijbehorende voorzieningen) op deze locatie. Door middel van een bureaustudie en een veldbezoek is een compleet beeld verkregen van het (potentiële) voorkomen van beschermde soorten flora en fauna in het plangebied.

Dit onderzoek heeft tot de volgende conclusies geleid:

- De ontwikkeling leidt niet tot fysiek negatief effect op beschermde natuurgebieden. Een analyse van het effect van stikstofdepositie is geen onderdeel van deze quickscan.
- Het plangebied biedt potentie voor aanwezigheid van de volgende beschermde soorten:
 - Heikikker
 - Poelkikker
 - Rugstreeppad
 - Grote modderkruiper
 - Platte schijfhoren

Aanvullend onderzoek naar deze soorten is noodzakelijk. Indien deze soorten aanwezig blijken in het plangebied dient men een ontheffing ten aanzien van de Wet natuurbescherming aan te vragen.

- De oeverzones van het plangebied zijn geschikt als nestplaats van algemene broedvogels. Dergelijke nesten zijn alleen beschermd wanneer zij in gebruik zijn. Hierom wordt aanbevolen om buiten het broedseizoen in de oeverzones te werken. Bij twijfel over de aan- of afwezigheid van nesten dient een deskundige ingeschakeld te worden.
- Voor alle soorten flora en fauna (beschermd en onbeschermd) geldt te allen tijde de zorgplicht. Dit betekent dat de initiatiefnemer verplicht is om zorgvuldig te werken en dat onnodige schade aan planten of dieren altijd dient te worden voorkomen.

Als vrijblijvende aanbeveling wordt meegegeven: De herinrichting van het terrein biedt ook kansen voor de natuur. Zo kan men natuurinclusieve maatregelen toepassen in de nieuwbouw (zoals inbouwkasten voor vogels of vleermuizen) en kiezen voor een gevarieerde streekeigen en inheemse aanplant van bomen en struiken. Maatregelen in het kader van biodiversiteit dragen vaak ook positief bij aan de klimaatbestendigheid van het terrein.

1 Aanleiding

Breur Ecologie & Onderzoek heeft in opdracht van [REDACTED] een quickscan ecologie uitgevoerd aan de Standerdmolen te Groot-Ammers. Op deze locatie is men voornemens om een brede school te ontwikkelen (bebouwing, schoolpleinen en evt. parkeergelegenheid). Een quickscan ecologie was noodzakelijk om te beoordelen of deze geplande ontwikkeling effect heeft op beschermde soorten en gebieden in het kader van de Wet natuurbescherming.

2 Doel

Het doel van dit ecologisch onderzoek is om antwoord te geven op de volgende vragen:

- Is het plangebied gelegen in/nabij beschermde natuurgebieden?
- Zijn beschermde soorten flora en fauna (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Leidt de geplande ontwikkeling tot een overtreding van de Wet natuurbescherming?
- Dienen er vervolgstappen genomen te worden in het kader van de Wet natuurbescherming?

3 Werkwijze

Door middel van een bureaustudie en een veldbezoek is een compleet beeld gekregen van het (mogelijke) voorkomen van beschermde soorten flora en fauna in en om het plangebied.

- **Bureaustudie**
Door middel van een literatuur- en internetstudie is onderzocht welke beschermde soorten (potentieel) voor kunnen komen in en om het plangebied. Hierbij zijn onder andere verspreidingsatlassen en openbaar beschikbare waarnemingen bestudeerd.
- **Oriënterend veldbezoek**
Een verkennend veldbezoek is uitgevoerd door [REDACTED] op 14-01-2022. Het gehele plangebied is onderzocht, belangrijke elementen zijn gefotografeerd en indien nodig geïnspecteerd met behulp van een verrekijker.

4 Wettelijk kader beschermde soorten

4.1 Beschermde soorten

De bescherming van flora en fauna is in Nederland vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Deze soortbescherming onderscheidt drie categorieën:

- **Vogelrichtlijnsoorten**

Gebaseerd op de Europese Vogelrichtlijn (1979). Dit heeft betrekking op alle in Europa natuurlijk voorkomende vogelsoorten. Nesten zijn te allen tijde beschermd wanneer zij in gebruik zijn. Van enkele specifieke vogelsoorten is in Nederland de nest- of verblijfplaats jaarrond beschermd, ook wanneer hier niet gebroed wordt.

- **Habitatrichtlijnsoorten**

Gebaseerd op de Europese Habitatrichtlijn (1992). Onder deze categorie vallen specifieke soorten uit verschillende groepen (vaatplanten, zoogdieren, vissen etc.) waarvoor op Europees niveau instandhoudingsdoelstellingen zijn vastgesteld.

- **Nationaal beschermde soorten**

In de wet worden dit ook wel "andere soorten" genoemd. Dit betreft specifieke soorten verschillende groepen (vaatplanten, zoogdieren, vissen etc.) die op nationaal niveau beschermd zijn. Let wel: Als bevoegd gezag mogen provincies soorten uit deze derde categorie vrijstellen van een ontheffingsplicht. De bescherming van deze soorten verschilt hierdoor tussen provincies.

Per beschermingscategorie gelden verschillende verbodsbepalingen, deze zijn in onderstaande tabel weergegeven. Uitgangspunt voor de soortbescherming is het "nee, tenzij" principe: handelingen met negatief effect op soorten in verboden tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermde soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Tabel 1: Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming per beschermingscategorie.

4.2 Beschermde gebieden

De bescherming van natuurgebieden is vastgelegd in de Wet natuurbescherming en in de provinciale Omgevingsverordening.

- **Wet natuurbescherming**

De gebiedsbescherming in deze wet heeft uitsluitend betrekking op Natura 2000-gebieden. Deze gebieden hebben instandhoudingsdoelstellingen vastgesteld op Europees niveau. Invloeden (ook van buitenaf) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

- **Omgevingsverordening**

In de provinciale Omgevingsverordening is het Natuurnetwerk Nederland (NNN) vastgelegd. Dit is een nationaal netwerk van groene gebieden, voorheen bekend als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het ruimtelijke beleid voor het NNN is gericht op 'behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke waarden en kenmerken' van het NNN. Aanvullend op dit nationale netwerk kan de provincie ook andere gebieden een planologische bescherming toekennen, dit gebeurt bijvoorbeeld bij belangrijke provinciale landschappen of belangrijke weidevogelgebieden.

4.3 Beschermde houtopstanden

De kap van houtopstanden (bos, lanen, houtwallen, hagen, struwelen etc.) is onderhevig aan de regelgeving van de Wet natuurbescherming indien:

- de houtopstand buiten de 'bebouwde kom Wet natuurbescherming' ligt.
- de houtopstand groter is dan 10 are (1.000 m²), of het om bomen gaat in een rijbeplanting van meer dan 20 bomen.

In het onderzoeksgebied is geen sprake van houtopstanden die voldoen aan bovenstaande criteria. De bescherming van houtopstanden komt in deze rapportage dan ook niet verder aan de orde.

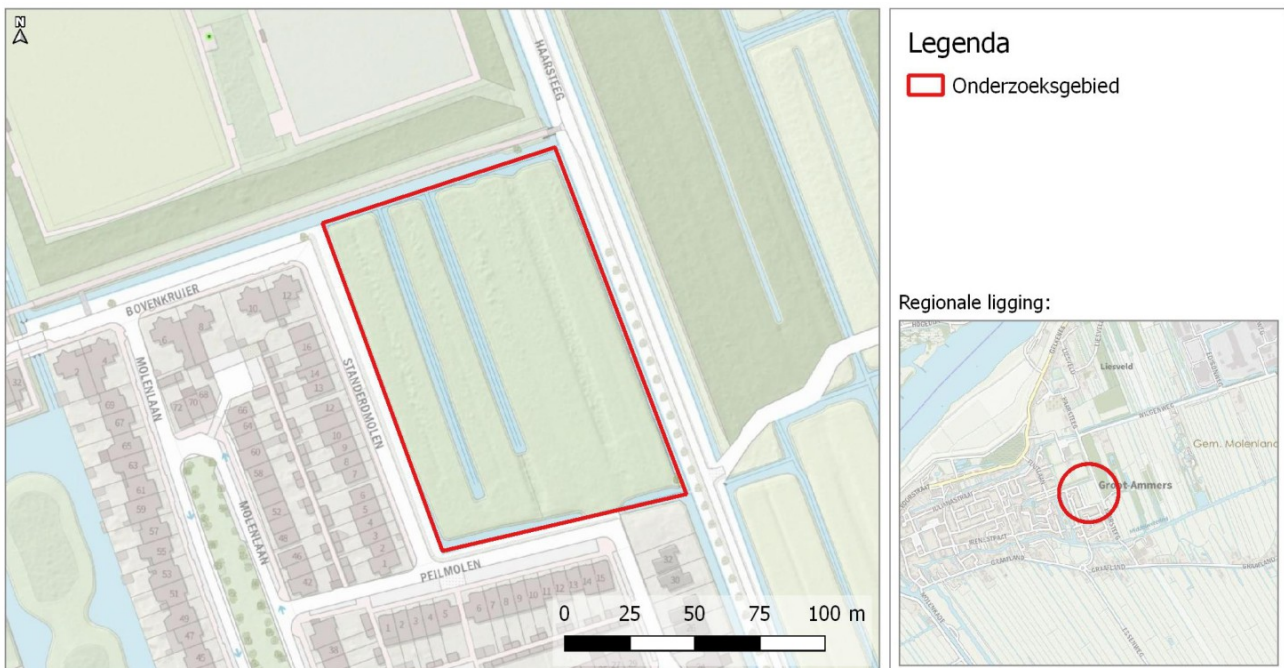
4.4 Zorgplicht

Overkoepelend geldt voor alle in het wild levende planten en dieren de zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat onnodige schade aan dieren en planten te allen tijde dient te worden voorkomen. Bij werkzaamheden met negatief effect op planten en dieren dienen maatregelen genomen te worden (binnen wat redelijkerwijs van de initiatiefnemer verwacht mag worden) om dit negatieve effect zoveel mogelijk te voorkomen of te verminderen.

5 Plangebied & ontwikkeling

5.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen in het oosten van Groot-Ammers (Gemeente Molenlanden). Het terrein bestaat uit een grasland met twee doodlopende sloten. Op het terrein vond – ten tijde van het veldbezoek – begrazing door schapen plaats. Het terrein is onbebouwd, maar kent wel opvallend veel hoogteverschillen (mogelijk door stortingen van grond in het verleden). De enige boom op het terrein is een knotwilg in de zuidoostelijke hoek. Het terrein wordt omsloten door sloten, ten zuiden en ten westen van het terrein bevindt zich een woonwijk, ten oosten grenst het plangebied aan een bosperceel en aan poldergebied.

Afbeelding 1: Ligging van het onderzoeksgebied (rood omkaderd). De regionale ligging is aangegeven rechtsonder in de rode cirkel.

5.2 Geplande ontwikkeling

De sloten op het terrein zullen worden gedempt, het terrein wordt bouwrijp gemaakt en er zal een schoolgebouw met plein en parkeergelegenheid gebouwd worden.

5.3 Toekomstige situatie

In de nieuwe situatie bevindt er zich een schoolgebouw met plein en parkeergelegenheid in het plangebied. Een exacte inrichting van het plangebied is nog niet bekend.

5.4 Planning

Een exacte planning van de werkzaamheden is nog niet bekend.

Afbeelding 2: Zicht op het plangebied vanuit het zuiden.

Afbeelding 3: Eén van de twee sloten in het plangebied.

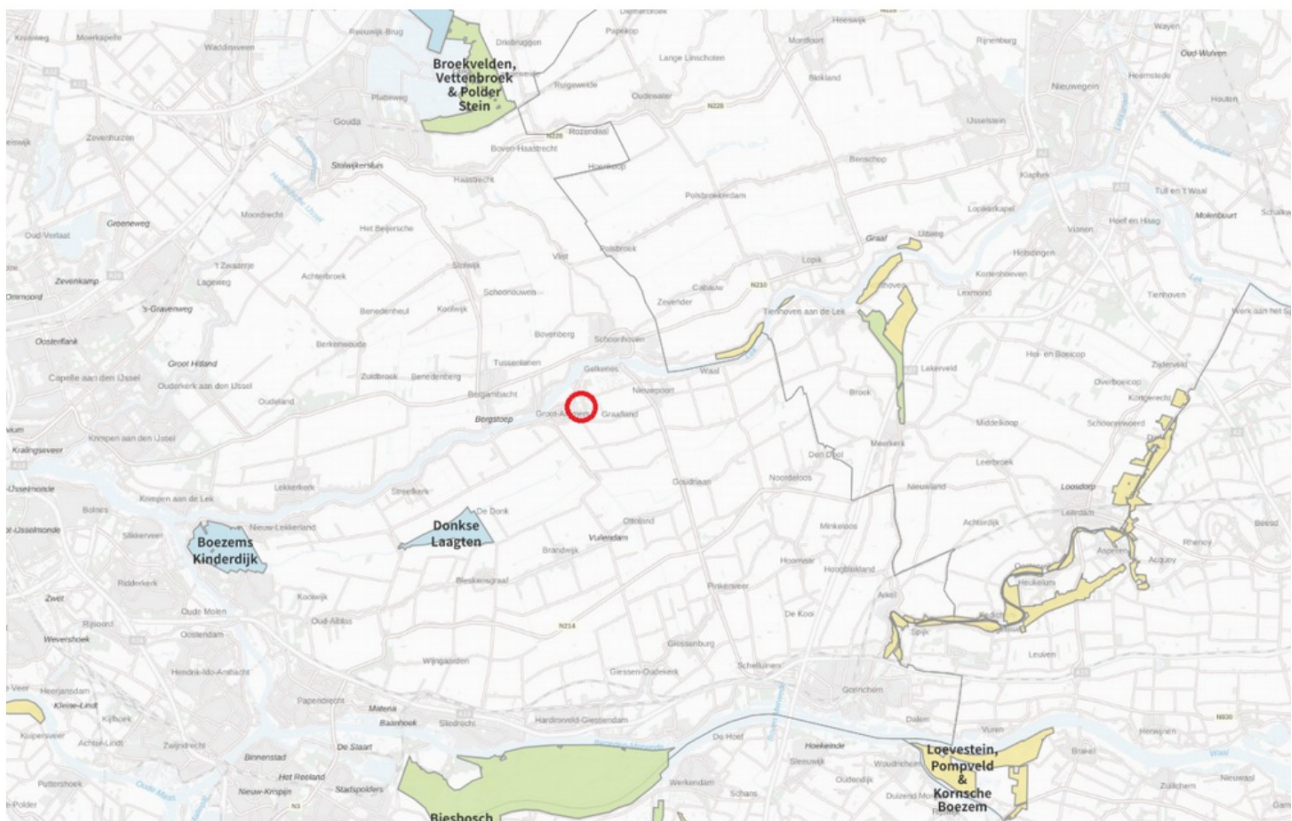

Afbeelding 4: De knotwilg op de zuidoostelijke hoek.

6 Beschermde gebieden

6.1 Wet natuurbescherming

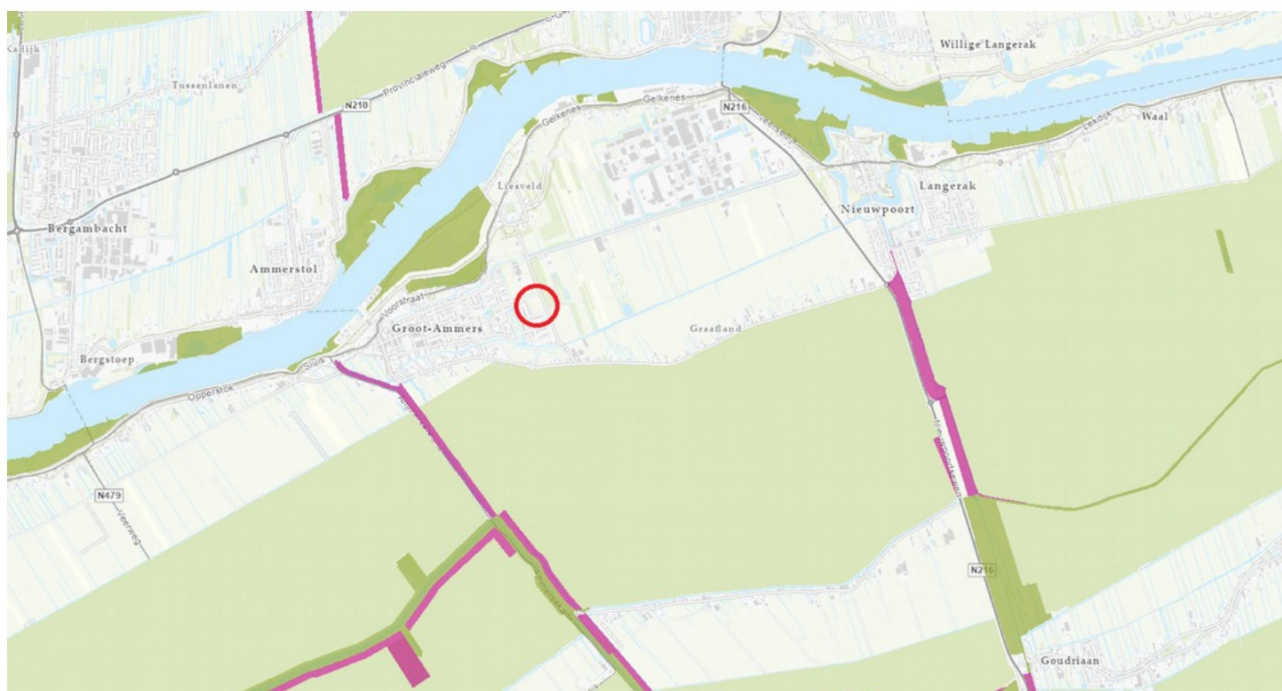
De meest nabijgelegen Natura-2000 gebieden zijn de Donkse Laagten en de Uiterwaarden Lek, beiden op ca. 5 km afstand van het plangebied. Het plangebied maakt geen onderdeel uit van dit gebied en er is geen sprake van fysieke aantasting. Negatief effect ten gevolge van trilling, geluid of lichtvervuiling is uitgesloten vanwege de afstand tussen de ontwikkeling en de Natura 2000-gebieden. Een stikstofanalyse maakt geen onderdeel uit van deze quickscan. Vanwege de afstand tot stikstofgevoelige habitats is negatief effect niet te verwachten, maar dit kan pas met zekerheid gesteld worden na een stikstofberekening.

Afbeelding 5: Overzicht van Natura 2000 gebieden (met kleur gearceerd) in de omgeving van het plangebied (rode cirkel). Groen= Vogel- en Habitatrichtlijn, Geel= Habitatrichtlijn, Blauw= Vogelrichtlijn.

6.2 Omgevingsverordening

Het plangebied is niet gelegen in onderdelen van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), noch in belangrijk weidevogelgebied. Onderdelen van dit natuurnetwerk bevinden zich buiten de bebouwde kom van Groot-Ammers, op meer dan 400 m afstand tot het plangebied. De geplande ontwikkeling leidt daarom niet tot significant negatief effect op de wezenlijke waarden en kenmerken, de samenhang of de oppervlakte van deze groengebieden. Er is geen daarom geen sprake van een conflict met de provinciale Omgevingsverordening.

Afbeelding 6: Onderdelen van het Natuurnetwerk Nederland rondom het plangebied (rode cirkel). Donkergroen= natuurterrein, lichtgroen= belangrijk weidevogelgebied, paars= ecologische corridor.

7 Beschermde soorten

7.1 Planten

Het plangebied bestaat uit een grasland met een begroeiing van algemene grassen en kruiden, waaronder: gestreepte witbol, scherpe boterbloem, grote brandnetel, akkerdistel, en langs de oeverzones pitrus. Dit zijn overwegend soorten die duiden op voedselrijke omstandigheden. Beschermde soorten vaatplanten in de omgeving van het plangebied zijn vooral gebonden aan specifieke voedselarme natuurlijke habitats, dit habitat is niet aanwezig in het plangebied. Beschermde planten zijn dan ook niet aangetroffen en worden hierom als afwezig beschouwd.

7.2 Vogels

Het terrein is niet geschikt voor vogels met jaarrond beschermde rust- of verblijfplaatsen. Gebouwen of grote bomen waar dergelijke soorten kunnen nestelen zijn niet aanwezig in het plangebied. Oude knotwilgen kunnen geschikt zijn als nest- of verblijfplaats van steenuilen, maar dat is niet het geval bij de knotwilg in het plangebied. Deze boom is uitgebreid geïnspecteerd, er zijn geen geschikte holtes aangetroffen, of sporen van uilen (veren, braakballen, uitwerpselen etc.). De situering van de knotwilg (tegen de woonwijk) maakt aanwezigheid van een nest van uilen op deze plek eveneens onwaarschijnlijk.

Vanwege mogelijke externe effecten is ook de bosstrook langs de oostzijde van het plangebied gecontroleerd op aanwezigheid van grote takkennesten (waar roofvogels zouden kunnen broeden), deze zijn niet aangetroffen.

Het plangebied kan wel geschikt zijn voor algemene broedvogels, waarvan de nesten alleen beschermd zijn wanneer zij in gebruik zijn. Hierbij valt te denken aan nesten van bijvoorbeeld een wilde eend of meerkoet in de oever (de wilde eend kan ook broeden in de kroon van de knotwilg). Hierom wordt aanbevolen om de werkzaamheden aan de oeverzones van het plangebied buiten het broedseizoen uit te voeren. Dit broedseizoen loopt grofweg van maart t/m half juli. Let wel: dit is geen vaste periode, afhankelijk van weersomstandigheden kunnen vroege of late broedgevallen zich voordoen. Bij twijfel over de aan- of afwezigheid van nesten dient een deskundige ingeschakeld te worden.

Afbeelding 7: Het bosperceel ten oosten van het plangebied. Vanaf het pad (Haarsteeg) zijn geen horsten van roofvogels waargenomen. Eventuele verstoring als gevolg van de bouw- of het in gebruik zijn van de school is daarom uitgesloten.

7.3 Grondgebonden zoogdieren

In de omgeving van het plangebied komen een aantal beschermde soorten zoogdieren voor welke met name gebonden zijn aan waterrijke natuurlijke habitats (zoals de bever, waterspitsmuis en noordse woelmuis). In het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig voor deze soorten (ruige natte natuurlijke oeverzones, wilgenbossen etc.). Wel is het plangebied geschikt voor algemene soorten zoogdieren waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling geldt. Dit betreft soorten zoals de egel en algemene muizensoorten. Voor deze soorten is geen ontheffing of aanvullend onderzoek noodzakelijk. Wel geldt ten aanzien van deze dieren de zorgplicht, zie Hfst. 8.2.

7.4 Vleermuizen

Bebouwing of grote bomen zijn niet aanwezig in het plangebied, verblijfplaatsen van vleermuizen zijn daarom uitgesloten (er zijn geen geschikte holtes in de enige knotwilg op het terrein). Als foerageergebied heeft het plangebied evenmin een essentiële functie: er is weinig hoger opgaand groen en in de omgeving is voldoende alternatief groengebied. Negatief effect op vleermuizen is daarom uitgesloten, aanvullend onderzoek naar deze soortgroep is niet nodig.

7.5 Amfibieën en vissen

Het plangebied is in feite een fragment van een stukje polder, enkele decennia geleden nog onderdeel van een groter poldergebied¹. In de huidige situatie bevindt zich alleen ten oosten van het plangebied nog poldergebied. Ten aanzien van beschermde amfibieën en vissen is er daarom met name sprake van potentie voor de volgende typische veenweide soorten:

- Heikikker
- Poelkikker
- Rugstreeppad
- Grote modderkruiper

Afbeelding 8: Hoogteverschil in de oeverzone van het plangebied.

Het plangebied bevat diverse aantrekkelijke elementen zoals hoogteverschillen, kleine plasdras zones en nabijgelegen overwinteringshabitat zoals het bos langs de Haarsteeg. Van sommige soorten (de heikikker) zijn waarnemingen bekend op slechts 300 m afstand tot het plangebied (waarneming ■■■■■■■■■■). Van andere soorten bevinden bekende

1 <https://www.topotijdreis.nl/>

waarnemingen zich op > 1 km afstand, maar men mag niet aannemen dat het verspreidingsgebied van deze (soms lastig te detecteren en determineren) soorten volledig in kaart is gebracht. Aanvullend onderzoek is daarom noodzakelijk om uitsluitsel te verkrijgen over de aan- of afwezigheid van deze vier soorten in het plangebied.

Hiernaast bestaat er kans op aanwezigheid van algemene vrijgestelde amfibieën zoals de gewone pad en bruine kikker. Ten aanzien van deze twee algemene soorten is er geen aanvullend onderzoek nodig, maar geldt enkel de zorgplicht (zie Hfst. 8.2).

7.6 Overige soorten

In het plangebied bestaat potentie voor één andere typische soort van het veenweide gebied: de platte schijfhoren. Deze kleine slak kan voorkomen in poldersloten en is wijd verspreid aanwezig in de Alblasserwaard. Aanvullend onderzoek naar het voorkomen van deze slak in het plangebied is daarom noodzakelijk.

8 Conclusie & aanbevelingen

8.1 Conclusies

Deze quickscan flora en fauna heeft tot de volgende conclusies geleid:

- De geplande ontwikkeling heeft geen negatief fysiek effect op beschermde natuurgebieden. Een beoordeling t.a.v. stikstofdepositie en Natura 2000 gebieden vormt geen onderdeel van deze quickscan, dit dient apart beoordeeld te worden.
- Het plangebied biedt potentie voor aanwezigheid van de volgende beschermde soorten:
 - Heikikker
 - Poelkikker
 - Rugstreeppad
 - Grote modderkruiper
 - Platte schijfhoren

Aanvullend onderzoek naar deze soorten is noodzakelijk. Indien deze soorten aanwezig blijken in het plangebied dient men een ontheffing ten aanzien van de Wet natuurbescherming aan te vragen.

- Het plangebied is geschikt als nestplaats van algemene broedvogels in de oeverzones. Deze nesten zijn beschermd wanneer zij in gebruik zijn. Hierom wordt aanbevolen om buiten het broedseizoen in de oeverzones te werken. Bij een start van de werkzaamheden in het broedseizoen kan ecologische begeleiding noodzakelijk zijn (zoals het broedvogelvrij houden van het terrein en broedvogelinspecties).
- Het plangebied is geschikt voor onbeschermd dan wel vrijgestelde soorten (zoals algemene muizensoorten, gewone pad). Het aanvragen van een ontheffing is voor deze soorten niet nodig, wel geldt te allen tijde de zorgplicht (zie aanbevelingen).

8.2 Aanbevelingen

- In het kader van de zorgplicht dient men zorg te dragen voor alle in het wild levende planten en dieren. Onnodige schade dient te allen tijde te worden voorkomen. In de praktijk betekent dit bijvoorbeeld dat wanneer er zich een egel of een pad in het werkveld bevindt dat deze verplaatst wordt, dan wel de gelegenheid dient te krijgen om het werkgebied op eigen kracht te verlaten. In dit geval dient men bij het verwijderen van de vegetatie richting het oosten te werken, zodat eventueel aanwezige dieren op het terrein de kans krijgen om te ontsnappen naar het naastgelegen braakliggend perceel.
- De herinrichting van het terrein biedt ook kansen voor de natuur. Zo kan men natuurinclusieve maatregelen toepassen in de nieuwbouw (zoals inbouwkasten voor vogels of vleermuizen) en kiezen voor een gevarieerde streekeigen inheemse aanplant van bomen en struiken. Deze maatregelen in het kader van biodiversiteit dragen vaak ook positief bij aan de klimaatbestendigheid van het terrein (te denken aan: regenwater opvangcapaciteit, tegengaan hittestress en afvang fijnstof).

Bronvermelding

Ministerie van Economische zaken. 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen.

Kaartmateriaal:

<http://pdokviewer.pdok.nl>

Beschermde gebieden:

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>

<https://www.zuid-holland.nl/overons/feiten-cijfers/interactieve/>

Overig:

<https://bagviewer.kadaster.nl>

<https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

<https://www.verspreidingsatlas.nl>

<https://waarneming.nl/>